

Sygn. akt IV P 404/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Monika Wawro
Ławnicy:	Leokadia Wawirowicz Krystyna Ziółkowska
Protokolant:	sekr. sądowy Tomasz Miłosz

po rozpoznaniu w dniu 10 maja 2018 r. w Olsztynie

na rozprawie sprawy z powództwa A. M. (1)

przeciwko K. M. (1) - (...)

o ekwiwalent za urlop wypoczynkowy

I. umarza postępowanie w części cofniętego powództwa,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od powoda A. M. (1) na rzecz pozwanej K. M. (1) kwotę 1000 (jeden tysiąc) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

IV. przyznaje ze Skarbu Państwa (Kasa Sądu Rejonowego w (...)) na rzecz Kancelarii Radcy Prawnego K. M. (2) kwotę 5760 (pięć tysięcy siedemset sześćdziesiąt) złotych podwyższonej o podatek VAT tytułem nieuiszczonych kosztów pomocy prawnej dokonywanej z urzędu.

Sygn. akt IV P 404/16

UZASADNIENIE

Powód A. M. (1) w pozwie wniesionym przeciwko K. M. (1) wniósł o: (1) ustalenie istnienia pomiędzy stronami stosunku pracy w okresie od dnia 15 sierpnia 2012 roku do dnia 15 czerwca 2016 roku, (2) o zasądzenie niewypłaconego wynagrodzenia w kwocie 92.000 złotych, (3) o doliczenie dodatku za przepracowane nadgodziny, (4) o wypłacenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, (5) o wydanie świadectwa pracy i zasądzenie odszkodowania za niewydanie go w terminie.

W uzasadnieniu pozwu pozwany wskazał, iż czynności, które wykonywał na rzecz działalności prowadzonej przez byłą żonę, nie były czynnościami osoby współpracującej, lecz czynnościami pracownika. Nadto powód wskazał, iż wszystkie

czynności wykonywał w czasie i miejscu wskazanym przez K. M. (1) oraz pod jej kierownictwem. W ocenie powoda, pomimo faktu, iż wykonywał w zasadzie wszystkie czynności związane z prowadzeniem działalności, nie otrzymał należnych mu świadczeń pracowniczych.

Pismem procesowym z dnia 14 lutego 2017 roku A. M. (1) cofnął pozew w zakresie punktów (3) doliczenia dodatku za przepracowane nadgodziny, (4) wypłacenia ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, (5) wydania świadectwa pracy i zasądzenie odszkodowania za niewydanie go w terminie.

Na rozprawie w dniu 02 stycznia 2018 roku strona powodowa wskazała, iż powód podtrzymuje żądanie zapłaty wynagrodzenia, z tym, że strona pozwana sprecyzowała swoje roszczenia i wniosła o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty wynagrodzenia w wysokości najniższej krajowej płacy w odniesieniu do $\frac{3}{4}$ części etatu w ostatecznie sprecyzowanym okresie- od dnia 15 sierpnia 2012 roku do dnia 29 października 2014 roku.

Na rozprawie w dniu 10 maja 2018 roku strona powodowa dokonała ponownej modyfikacji żądania- cofnięto ponownie powództwo co do punktów 1- 3 pozwu, nie cofnięto oświadczenia o cofnięciu żądania z punktu 5 pozwu i cofnięto oświadczenie o cofnięciu żądania wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Ostatecznie strona powodowa oświadczyła, iż wnosi jedynie o wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy za okres od dnia 05 listopada 2014 roku do dnia 24 kwietnia 2014 roku, tj. za okres 18 dni.

Pozwana K. M. (1) w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska, strona pozwana podniosła przede wszystkim, iż zgłoszenie powoda do ubezpieczeń społecznych i nadanie mu statusu osoby współpracującej wynika z przepisów prawa. Dodatkowo wskazano, iż wszelkie działania stron związane z zatrudnieniem powoda związane były z uzyskaniem przez niego należnych mu z tytułu wypadku świadczeń, a pomiędzy stronami nie istniał stosunek pracy. W ocenie strony pozwanej, rola K. M. (1) sprowadzała się jedynie do czynności formalnych z uwagi na zarejestrowanie na wymienioną działalność gospodarczą. W łączącym strony stosunku brak było cech stosunku pracy, w tym w szczególności wykonywania przez powoda pracy pod kierunkiem pracodawcy. Dodatkowo, powód nie podpisywał list obecności, nie był kierowany na badania lekarskie. Z dochodów uzyskiwanych przez prowadzoną działalność strony utrzymywały się i prowadziły wspólne gospodarstwo domowe. Z tych środków pokrywane były także koszty leczenia i rehabilitacji powoda.

Nadto, z ostrożności procesowej, strona pozwana podniosła zarzut przedawnienia wszelkich roszczeń majątkowych za okres przekraczający trzy lata.

Na rozprawie w dniu 10 maja 2018 roku strona pozwana wyraziła zgodę na cofnięcie przez powoda powództwa w części.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W do lipca 2012 roku A. M. (1) prowadził działalność gospodarczą pod nazwą (...). Wymieniony osiągał wysoki dochód, lecz miał zadłużenie z tytułu danin publicznych.

(bezsporne)

W dniu 02 maja 2012 roku A. M. (1) uległ poważnemu wypadkowi komunikacyjnemu, po którym przebywał w szpitalu. Po wybudzeniu rokowania co do stanu zdrowia powoda nie były dobre, a leczący go lekarze przewidywali długą rehabilitację. Z uwagi na powyższe, A. M. (1) i K. M. (1), nie będąc jeszcze małżeństwem podjęli decyzję o zamknięciu przez powoda działalności wobec niemożności jej dalszego prowadzenia. Jednocześnie, strony próbowały znaleźć osobę, która podjęłaby się założenia działalności o tożsamym profilu, którą zajmowałby się faktycznie powód po powrocie do zdrowia. Małżonkowie nie znaleźli takiej osoby i pozwana zdecydowała się na założenie działalności gospodarczej (...), którą rozpoczęła oficjalnie od dnia 01 czerwca 2012 roku, natomiast powód zamknął swoją działalność z dniem 08 czerwca 2012 roku. Na dzień 28 sierpnia 2012 roku zadłużenie powoda na rzecz Urzędu

Skarbowego wraz z odsetkami wynosiło ponad (...). W dniu 06 października 2012 roku strony zawarły związek małżeński. Pomiędzy stronami została ustanowiona rozdzielność majątkowa.

(d: zawiadomienia- k. 104- 105, 106- 109; częściowo przesłuchanie A. M.- k. 302- 302v w zw. z 336v- 337; przesłuchanie K. M.- k. 303- 304 w zw. z 337)

Od dnia wypadku do dnia 29 października 2012 roku A. M. (1) przebywał na zwolnieniu lekarskim, a następnie poczynił starania o przyznanie renty. Z uwagi na odmowę, strony wspólnie podjęły decyzję, iż powód zostanie zatrudniony w firmie pozwanej. W dniu 22 października 2013 roku A. M. (1) otrzymał zaświadczenie lekarskie o zdolności do wykonywania pracy w wymiarze siedmiu godzin dziennie, a w dniu 05 listopada 2013 roku strony zawarły umowę o pracę. A. M. (1), zgodnie z umową miał realizować swoje obowiązki wymiarze $\frac{3}{4}$ etatu. W okresie od dnia 24 lutego 2014 roku do dnia 31 października 2014 roku A. M. (1) ponownie był niezdolny do pracy, lecz za powyższy okres ZUS odmówił prawa do zasiłku chorobowego z uwagi na fakt opłacenia składek po terminie.

(bezsporne; d: pismo ZUS- k. 240; 308- 310; decyzja ZUS- k. 311)

Powód podlegał ubezpieczeniom społecznym jako osoba współpracująca z prowadzącą działalność gospodarczą pozwaną K. M. (1). Wymieniony został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego w okresie od dnia 05 listopada 2013 roku do dnia 31 marca 2014 roku oraz od dnia 01 kwietnia 2014 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku. W dniu 12 listopada 2013 roku K. M. (1) zaciągnęła kredyt na zakup samochodu osobowego na potrzeby działalności gospodarczej.

(d: zaświadczenie- k. 83; zgłoszenie- k. 83; umowa kredytu- k. 143- 145; pismo ZUS- k. 200)

Po odzyskaniu zdolności do pracy i sprawności powód zasadniczo zajmował się działalnością firmy (...), z uwagi na fakt, iż pozwana nie posiadała ani doświadczenia w prowadzeniu takiej działalności, ani także wiedzy na temat zasad jej prowadzenia. A. M. (1) wszystkie czynności wykonywał zdalnie, w domu. Wykonywał je także w okresach, kiedy przebywał na zwolnieniu lekarskim. Z uwagi na brak wiedzy merytorycznej pozwanej, powód samodzielnie organizował swoją pracę.

Do głównych czynności powoda należały: nadzór techniczny nad portalem, administrowanie portalem, obsługa napływających wniosków elektronicznych i przekierowywanie ich do odpowiednich banków, sprawdzanie zmian w ofertach i aktualizacja w serwisie, wdrażanie nowych ofert, opiniowanie produktów, pisanie artykułów, pisanie komentarzy.

(d: materiały i wydruki- k. 12- 82; częściowo przesłuchanie A. M.- k. 302- 302v w zw. z 336v- 337; częściowo przesłuchanie K. M.- k. 303- 304 w zw. z 337)

W roku 2013 działalność prowadzona przez pozwaną przyniosła około 58.000 złotych dochodu, w 2014 roku- dochód nie przekroczył 8.000 złotych, natomiast w 2015 roku- pozwana wykazała stratę.

(d: dokumenty PIT- k. 113- 125)

Decyzją z dnia 29 października 2014 roku A. M. (1) przyznano rentę z tytułu niezdolności do pracy do dnia 30 października 2017 roku.

(decyzja- k. 268-270, 271- 274)

W świadectwie pracy wydanym powodowi znalazła się informacja, iż stosunek pracy został rozwiązany z dniem 31 sierpnia 2014 roku na mocy porozumienia stron. Znajdujące się w aktach sprawy podanie o rozwiązanie stosunku pracy w drodze porozumienia stron nie zostało podpisane przez A. M. (1).

(d: świadectwo pracy- k. 20 akt osobowych; oświadczenia- k. 19 akt osobowych)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo A. M. (1), jako niezasadne, nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z ostatecznie sprecyzowanym roszczeniem, powód domagał się ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w okresie od dnia 05 listopada 2013 roku do dnia 24 kwietnia 2014 roku w wymiarze 18 dni, bez wskazania konkretnej kwoty, której zasądzenia się domaga.

Na wstępie należy wskazać, iż pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego, zwanego dalej „urlopem”, którego nie można się zrzec (art. 152 kp), a zgodnie z treścią art. 155¹ § 1 kp, w roku kalendarzowym, w którym ustaje stosunek pracy z pracownikiem uprawnionym do kolejnego urlopu, pracownikowi przysługuje urlop u dotychczasowego pracodawcy - w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego u tego pracodawcy w roku ustania stosunku pracy, chyba że przed ustaniem tego stosunku pracownik wykorzystał urlop w przysługującym mu lub w wyższym wymiarze. Natomiast art. 155^{2a} kp przewiduje, iż przy ustalaniu wymiaru urlopu na podstawie art. 155¹ i 155² kalendarzowy miesiąc pracy odpowiada 1/12 wymiaru urlopu przysługującego pracownikowi zgodnie z art. 154 § 1 i 2, niepełny kalendarzowy miesiąc pracy zaokrągla się w górę do pełnego miesiąca. Jeżeli ustanie stosunku pracy u dotychczasowego pracodawcy i nawiązanie takiego stosunku u kolejnego pracodawcy następuje w tym samym miesiącu kalendarzowym, zaokrąglenia do pełnego miesiąca dokonuje dotychczasowy pracodawca.

Według art. 171 § 1 kp w przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

Okolicznością bezsporną pozostawał fakt, iż powód we wskazanym w żądaniu okresie na urlopie wypoczynkowym nie przebywał, lecz także się o niego nie ubiegał.

Z uwagi na powyższe, dokonując oceny zasadności roszczenia A. M. (1), Sąd miał przede wszystkim obowiązek ustalić, czy powód pozostawał pracownikiem pozwanej, a w konsekwencji, czy pomimo zawarcia pomiędzy stronami umowy o pracę, stosunek pracy był rzeczywiście realizowany.

Sąd dał wiarę zgromadzonym w przedmiotowej sprawie dokumentom, albowiem zasadniczo żadna ze stron nie kwestionowała ich treści, za wyjątkiem oświadczenia o rozwiązaniu stosunku pracy, którego, jak twierdził powód nie otrzymał i na którym brak jest jego podpisu, jednak okoliczność ta pozostaje bez zasadniczego znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy.

Sąd zasadniczo podzielił zeznania przesłuchanych w przedmiotowej sprawie świadków- E. M. i K. K., lecz wymienieni, jakkolwiek zdali wiarygodną relację ze znanych im faktów, to jednak nie potrafili podać jakichkolwiek szczegółów z zakresu relacji zawodowej stron. Sąd jedynie częściowo podzielił twierdzenia powoda, albowiem pozostają one wewnątrznie niespójne. Z jednej bowiem strony A. M. (1) twierdził, że pozwana wydawała mu polecenia służbowe w zakresie merytorycznego wykonywania obowiązków i w zakresie organizacyjnym, a z drugiej, iż nie miała ona wiedzy na temat prowadzenia tego typu działalności. Pozwana natomiast wypowiadała się logicznie i pewnie oraz szczerze przyznała, że z uwagi na brak wiedzy i doświadczenia nie mogła podejmować decyzji merytorycznych, co czynił w rzeczywistości powód, a jej rola w prowadzonej działalności sprowadzała się w istocie do czynności formalnych, natomiast umowa o pracę z powodem miała zapewnić mu środki z ubezpieczenia społecznego.

Dokonując oceny, czy pomiędzy stronami istniał stosunek pracy, warunkujący uprawnienia pracownika, takie jak m. in. prawo do urlopu wypoczynkowego, bądź prawo do ekwiwalentu w przypadku jego niewykorzystania, wskazać należy, że zgodnie z art. 22 § 1 kp - przez nawiązanie stosunku pracy - pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem. Zatrudnienie w tych warunkach - jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę, zawartej przez strony umowy (art. 22 § 1[1] kp).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 marca 1999 roku (II UKN 512/98, OSNAPiUS 2000, nr 9, poz. 368), „o tym, czy rzeczywiście doszło do zatrudnienia, co oznacza zobowiązanie pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawcy do świadczenia wynagrodzenia (art. 22 kp), nie decyduje domniemanie faktyczne z art. 26 kp. Choć według art. 11 kp dla nawiązania stosunku pracy niezbędnymi, a według art. 26 kp wystarczającymi są zgodne oświadczenia woli pracodawcy i pracownika, to nie jest możliwe w wyniku tej tylko czynności nabycie prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego” (tu: wynagrodzenia).

W pierwszej kolejności należy podkreślić, iż cechą najistotniejszą stosunku pracy jest tzw. podporządkowanie pracownicze. Jest to jego cecha konstytutywna, konstrukcyjna (por. wyrok SN z dnia Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r. I UK 68/05 Wokanda 2006/4/26) w tym znaczeniu iż jej brak stanowi przesłankę negatywną do ustalenia stosunku pracy. Dla stwierdzenia, że podporządkowanie pracownika pracodawcy występuje w treści stosunku prawnego z reguły wskazuje się na takie elementy jak: określony czas pracy i miejsce wykonywania czynności, podpisywanie listy obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych wydawanych w zależności od potrzeb na bieżąco, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność, dokładne określenie miejsca i czasu realizacji powierzonego zadania oraz ich wykonywanie pod nadzorem kierownika (por. wyrok S.N. z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie II UK 20/11, publik. LEX nr 885004 wyrok SN z dnia 11 września 1997 r. II UKN 232/97 OSNP 1998/13/407). „Konstytutywne cechy stosunku pracy odróżniające go od innych stosunków prawnych to: dobrowolność, osobiste świadczenie pracy w sposób ciągły, podporządkowanie wykonywanie pracy na rzecz pracodawcy ponoszącego ryzyko związane z zatrudnieniem i odpłatny charakter zatrudnienia” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2006 roku, I PK 113/06).

W niniejszej sprawie brak jest podstaw do stwierdzenia podporządkowania pracowniczego. Powyższy wniosek wpływa przede wszystkim z twierdzeń pozwanej, ale także częściowo z twierdzeń samego powoda. Brak jest okoliczności wskazujących, iż A. M. (1) miał określony czas i miejsce pracy, nie podpisywał list obecności (za wyjątkiem listopada 2013 roku i stycznia 2014 roku), nie podlegał poleceniom pozwanej co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz nie miał obowiązku przestrzegania norm pracy, obowiązku wykonywania poleceń przełożonych wydawanych w zależności od potrzeb na bieżąco, nie było też dokładnie określone miejsce i czas realizacji powierzonego zadania oraz nie wykonywał zadań i obowiązków pod nadzorem kierownika (pозwanej). Nadto, żadna ze stron nie wskazała także by, ktokolwiek takie polecenia służbowe w rzeczywistości mężowi pozwanej wydawał. W tym miejscu warto wskazać, iż „brak obowiązku wykonywania poleceń przemawia przeciwko możliwości uznania stosunku prawnego za stosunek pracy (art. 22 § 1 KP)” (wyrok SN z dnia 11 kwietnia 1997 r. I PKN 89/97 OSNP 1998/2/35).

W ocenie Sądu, to sposób i charakter wykonywania czynności, a nie nazwa umowy ma kluczowe znaczenie dla ustalenia, czy strony łączył stosunek pracy, czy też umowa cywilnoprawna, bądź inny stosunek. W ustalonym stanie faktycznym w zasadzie trudno stwierdzić istnienie elementów pozwalających uznać, iż A. M. (1) pozostawał w stosunku pracy z pozwaną. Podobna wątpliwość wyraziła sama strona powodowa na rozprawie w dniu 02 stycznia 2018 roku.

W ocenie Sądu, charakter podejmowanych przez A. M. (1) czynności świadczy o tym, iż nie miały one charakteru pracy, która wymagała kierownictwa i nadzoru ze strony przełożonych. Powód nie wykazał zatem istnienia elementów charakterystycznych dla stosunku pracy tj.: podporządkowania poleceniom pozwanej co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy, obowiązku przestrzegania przez niego norm czasu pracy, ciągłości świadczenia pracy (przejawiającą się zwłaszcza w tym, że pracownik nie zobowiązuje się do wykonywania określonych czynności - rezultat, lecz do starannego działania w procesie pracy), prawa do urlopu, czy obowiązku podpisywania listy obecności. Jak przyjmuje się bowiem w orzecznictwie ogólna kontrola osoby zatrudnionej na podstawie umowy cywilnoprawnej (np. zlecenia), dokonywana przez zleceniodawcę z punktu widzenia rezultatów działalności nie świadczy o podporządkowaniu pracowniczym (por. wyroki S.N.: z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie II PK 9/11, publik. LEX nr 1044012 oraz z dnia 2 lutego 2010 r. w sprawie II PK 157/09, publik. OSNP 2011, nr 13-14, poz. 179).

W konsekwencji przyjąć należy, iż strona powodowa nie wykazała w sposób należyty, iż pozwaną i A. M. (1) łączył stosunek pracy. Sąd Najwyższy słusznie przyjmuje, że "samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie

dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 k.p.c.) powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)" - wyrok SN z dnia 22 listopada 2001 r., I PKN 660/00.

Zupełnie na marginesie należy także wskazać, iż już na etapie obejmowania powoda ubezpieczeniami społecznymi, nie podlegał on ubezpieczeniu jako pracownik, lecz jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą działalność gospodarczą.

W konsekwencji przyjąć należy, iż skoro stron nie łączył stosunek pracy, A. M. (1) nie przysługiwały uprawnienia pracownicze, takie, jak prawo do urlopu wypoczynkowego. Zupełnie na marginesie należy wskazać, iż powód, będąc reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wskazał kwoty żądanego ekwiwalentu.

Mając na uwadze powyższe rozważania oraz materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu podlegający ocenie Sądu, Sąd w odniesieniu do cofniętego powództwa, uznając, iż powyższa czynność nie jest sprzeczna z prawem i nie narusza słusznego interesu pracownika na podstawie art. 355 § 1 i 2 kpc w związku z art. 203 § 1 i 4 kpc i art. 469 kpc a contrario umorzył postępowanie w części cofniętego powództwa (pkt I wyroku).

W pozostałej części, Sąd na podstawie art. 171 § 1 kp a contrario powództwo o zasądzenie ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy oddalił (pkt II wyroku).

Przechodząc natomiast do rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów postępowania, wskazać należy, że zgodnie z obowiązującymi przepisami generalną zasadą jest obciążanie kosztami procesu strony przegrywającej spór (zob. wyroki SN: z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09, Lex nr 584735 oraz z dnia 27 maja 2010 r., II PK 359/09, Lex nr 603828).

Natomiast art. 102 kpc przewiduje, iż w wypadkach szczególnej uzasadnianych sąd może zasądzić od strony przeciwnej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. „ (...) przepis art. 102 KPC wyraża zasadę słuszości w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Podstawę do jego zastosowania stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w rozpoznawanym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne, czy wręcz niesprawiedliwe. Artykuł 102 KPC znajduje zastosowanie "w wypadkach szczególnie uzasadnionych", które nie zostały ustawowo zdefiniowane i są każdorazowo oceniane przez sąd orzekający na tle okoliczności konkretnej sprawy. Do okoliczności tych zalicza się m.in. sytuację majątkową i osobistą strony, powodującą, że obciążenie jej kosztami może pozostawać w kolizji z zasadami współżycia społecznego. Przy zastosowaniu art. 102 KPC mogą być również brane pod uwagę okoliczności dotyczące charakteru sprawy.” (komentarz do Art. 102 KPC red. Zieliński 2017, wyd. 9, Legalis).

W ocenie Sądu, sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie jest szczególna i pozwala na zastosowanie art. 102 kpc. Powód, jakkolwiek pracuje i otrzymuje rentę, to jednak osiąga wynagrodzenie zbliżone do najniższego wynagrodzenia i obecnie prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe. Dodatkowo, wynagrodzenie powoda podlega częściowemu zajęciu na poczet zadłużenia. Nie sposób przy tym pominąć, iż strony wspólnie podjęły decyzję o zawarciu umowy o pracę, mając świadomość, iż powód nie będzie w rzeczywistości pracownikiem pozwanej. Z uwagi na powyższe, zasądzenie od powoda jedynie części kosztów zastępstwa procesowego pozwanej, obliczonych od wartości przedmiotu sporu, jawi się jako zgodne z zasadami współżycia społecznego i zasadą słuszości (pkt III).

W punkcie IV wyroku orzeczono, w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, o nieuiszczonych kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pełnomocnikowi powoda z urzędu.

SSR Monika Wawro